

Slizničné vakcíny a respiračné ochorenia

Radovan Košturiak

Nitra

Slizničné vakcíny stáli na počiatku vakcinológie

- 10 st. – Čína - rozomleté chrasty zo zahojených lézií pravých kiahní boli podávané **intranazálne** (neskôr v Indii a Turecku)
- Paul Ehrlich koncom 19. storočia dokázal, že **orálna imunizácia myší a iných zvierat** dvoma rastlinnými toxínmi, ricínom a abrínom, môže vyvolať ochranu proti podkožnému podaniu až 800-násobku smrteľnej dávky týchto toxínov

Respiračné infekcie – najvýznamnejšia príčina infekčných úmrtí

Respiratory Respiratory route of infection

No approved vaccine

RSV
100–150,000 deaths p.a.
33 million infections p.a.

Suboptimal vaccine coverage

Mycobacterium tuberculosis
1.5 million deaths p.a.
10 million infections p.a.

SARS-CoV-2
>2.6 million deaths p.a.
>115 million infections p.a.

Streptococcus pneumoniae
1.2 million deaths p.a.
>190 million infections p.a.

Bordetella pertussis
160,000 deaths p.a.
>24 million infections

Haemophilus influenzae
48,000 deaths p.a.
>40 million infections p.a.

Lung cancer
1.6 million deaths p.a.

Other cancers
Oncogenic viruses including
Epstein-Barr virus, HHV8 and HTLV1

Enteric Oral-faecal route of infection

No approved vaccine

Shigella
200,000 deaths p.a.

ETEC
>50,000 deaths p.a.

Helicobacter pylori
>15,000 deaths p.a.
50% of world population
infected

CRC and stomach cancers

- 1 in 100 to 1 in 150 lifetime risk of stomach cancer
- 1 in 25 lifetime risk of CRC

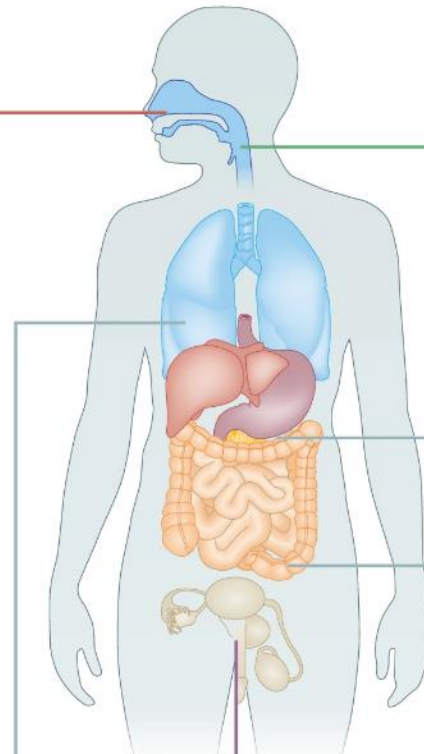
Sexually transmitted

No approved vaccine

HIV
700,000 related deaths p.a.
1.7 million new infections p.a.

Hepatitis C virus
400,000 related deaths p.a.
1.7 million infections p.a.

Výhody a nevýhody nazálnych vakcín

Výhody

- Jednoduché podávanie
- Vhodné na „samoaplikáciu“ (self-administering)
  - Nie je potrebná účasť zdravotníckych pracovníkov
  - Nie je potrebné sterilné prostredie
- Vhodné na masové očkovanie
- Bez ihly a neinvazívne
  - Žiadna bolesť alebo strach spojený s injekciou
- **Vyvolanie slizničnej aj systémovej imunity**
  - **okrem úmrtí a závažných ochorení (IgG) znižuje aj počet infekcií/prenos (SIgA)**
- Aktivácia homing-systému lymfocytov

Nevýhody

- Rýchle odstránenie mukociliárnou bariérou a proteázami
- Obmedzený objem očkovania
- Môže byť potrebná pomocná látka a/alebo iný systém podávania
- Potenciálne vedľajšie účinky na centrálny nervový systém prostredníctvom šírenia cez čuchový bulbus/epitel

Tonzily a NALT sú unikátne indukčné miesta

- sú miestom indukcie

- **systemovej imunity**

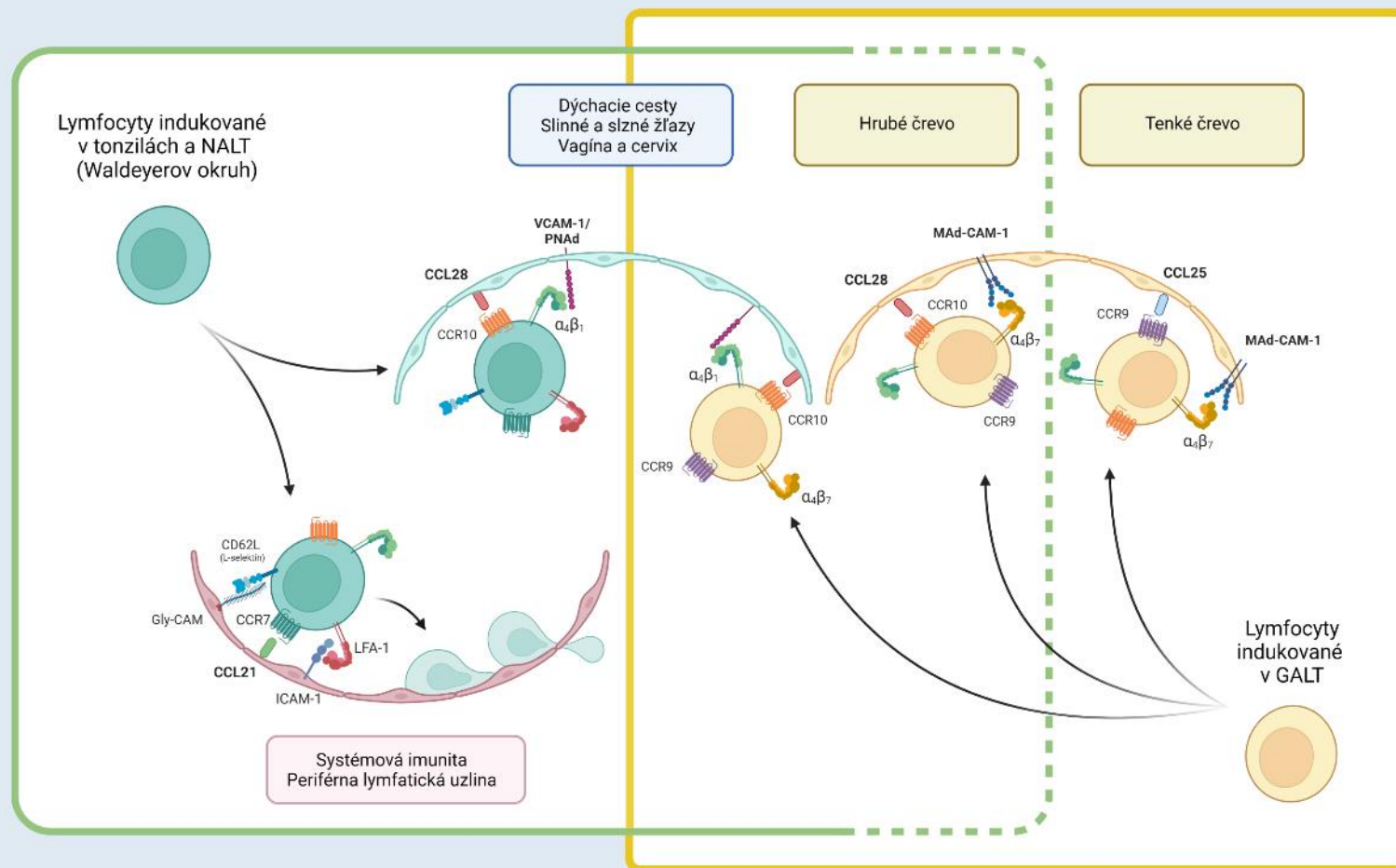
- intranazálne vakcíny

- **sliznicovej imunity**

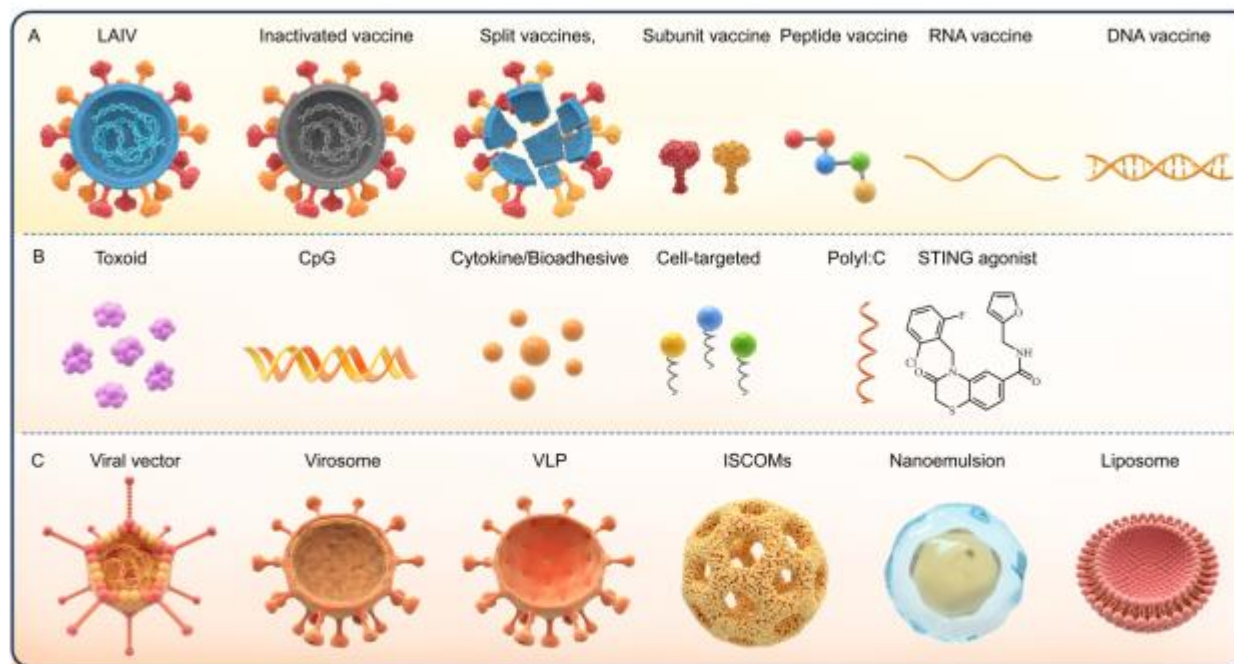
- lokálna obrana

- **tolerancie**

- tolerancia potravinových a iných antigénov

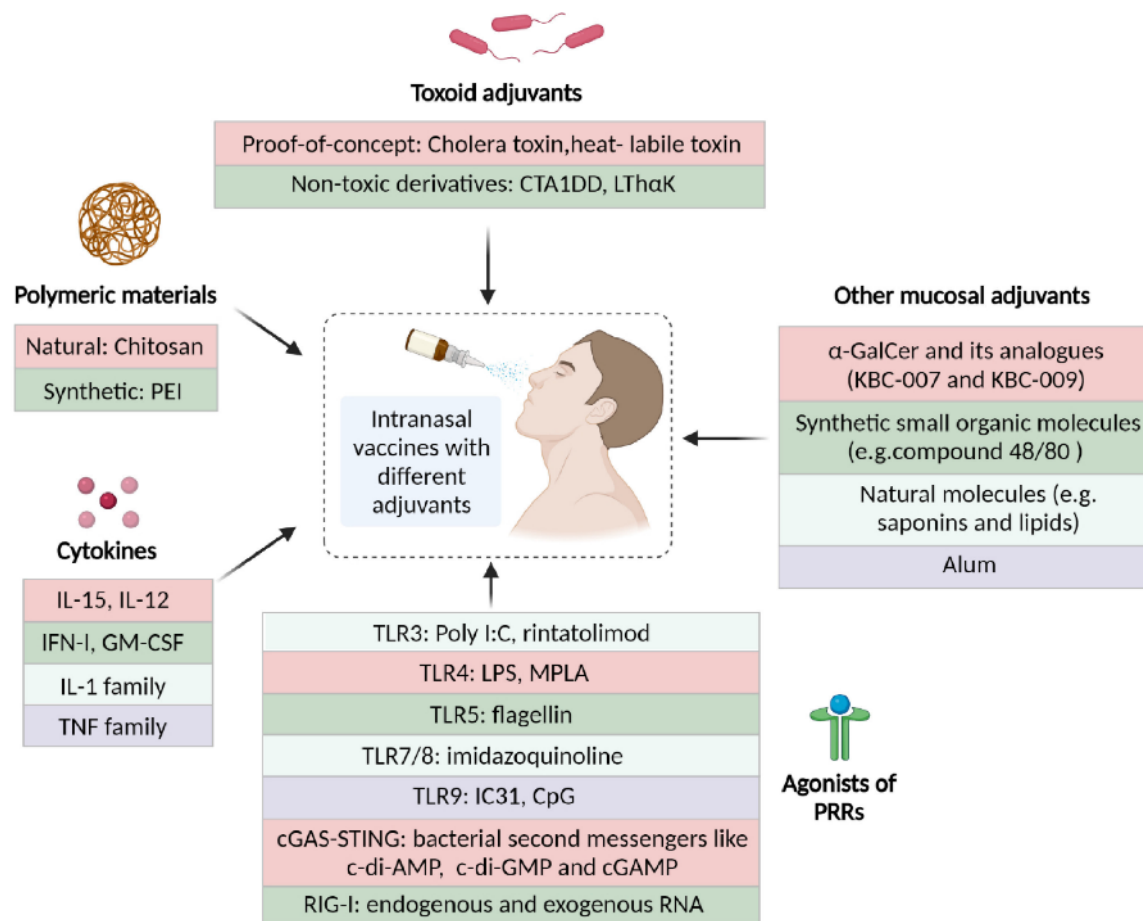

Rámcové složky slizničních vakcín

Figure 2. The different types of nasal vaccines and adjuvants. (A) The subtypes of nasal vaccines. (B) The subtypes of immune enhancement adjuvants. (C) Adjuvant delivery system.

Adjuvantné systémy pre intranazálne (neživé) vakcíny

Výhody a nevýhody nazálnych vakcín

Výhody

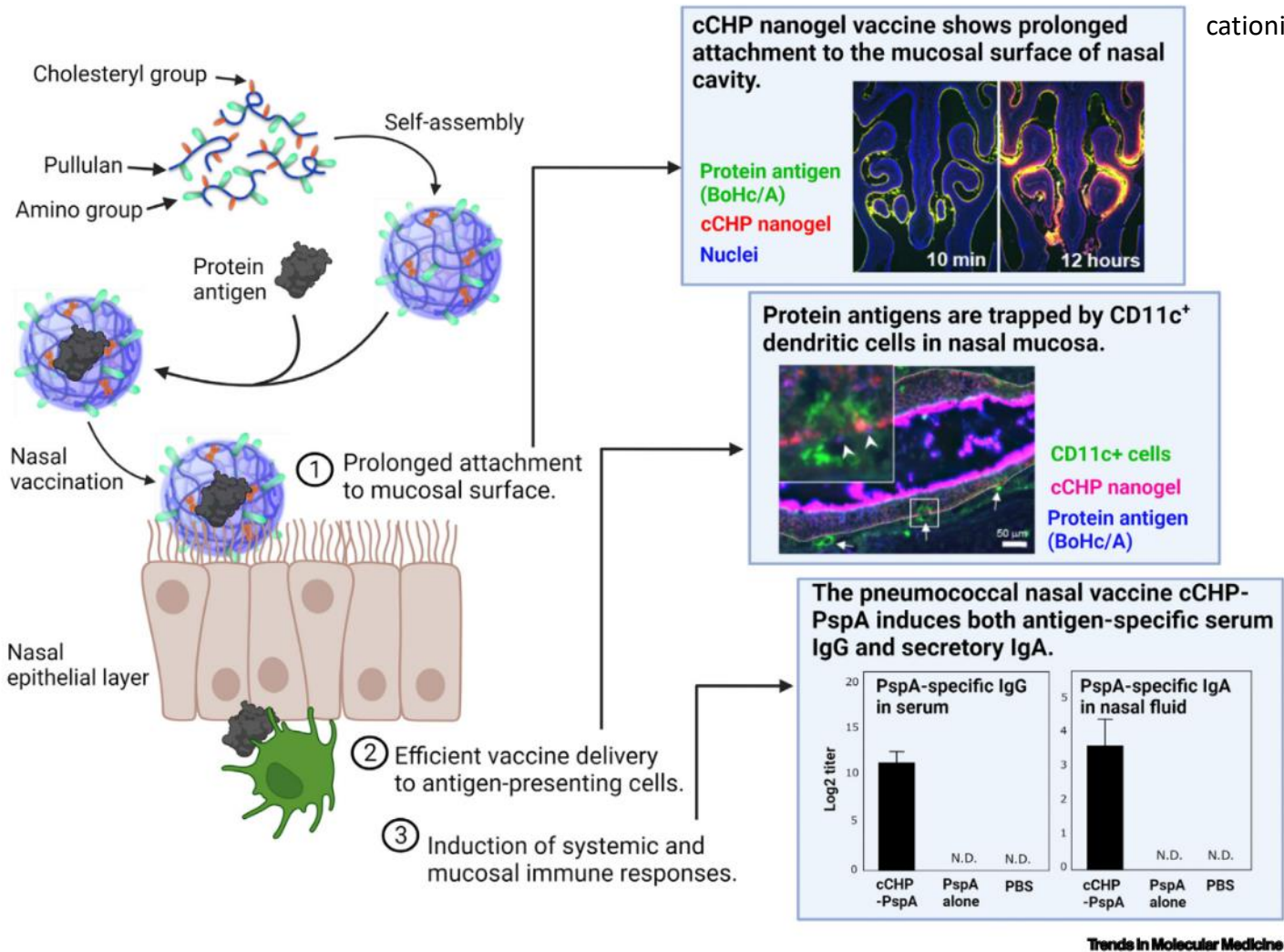
- Jednoduché podávanie
- Vhodné na „samoaplikáciu“ (self-administering)
  - Nie je potrebná účasť zdravotníckych pracovníkov
  - Nie je potrebné sterilné prostredie
- Vhodné na masové očkovanie
- Bez ihly a neinvazívne
  - Žiadna bolesť alebo strach spojený s injekciou
- **Vyvolanie slizničnej aj systémovej imunity**
  - **okrem úmrtí a závažných ochorení (IgG) znižuje aj počet infekcií/prenos (SIgA)**
- Aktivácia homing-systému lymfocytov

Nevýhody

- Rýchle odstránenie mukociliárnou bariérou a proteázami
- Obmedzený objem očkovania
- Môže byť potrebná pomocná látka a/alebo iný systém podávania
- Potenciálne vedľajšie účinky na centrálny nervový systém prostredníctvom šírenia cez čuchový bulbus/epitel

Univerzálna pneumokoková intranazálna vakcína (cCHP)-trivalentná PspA vakcína

cationic cholesteryl group-bearing pullulan nanogel

Pneumokokový povrchového proteínu A (PspA) – má iba 3 typy, ktoré sú exprimované na povrchu všetkých (> 100) pneumokokových sérotypov.

- trojvalentná vakcína
- redukuje nielen invazívne ochorenia
- eliminuje pneumónie
- eliminuje nazofaryngeálne nosičstvo

Nazálne neživé vakcíny

Disease	Vaccine Identification	Type	Adjuvant	ClinicalTrials.gov Identifier	Phase	Sponsor	Status
Influenza	Vaccination	Subunit	Liposomal	NCT00197301	1/2	Hadassah Medical Organization	Completed
	OVX836	Subunit		NCT03594890	1	Osivax	Completed
	BW-1014	Subunit	Nanoemulsion Adjuvanted	NCT05397119	1	BlueWillow Biologics	Recruiting
	Trivalent inactivated influenza virus vaccine Flucelvax(R) BPL-1357	Inactivated	Type 1 interferon	NCT00436046 NCT03845231 NCT05027932	1/2	NIAID	Completed
	NB-1008	Inactivated	W805EC	NCT01354379 NCT01333462	1	NanoBio Corporation	Completed
	H5N1 Influenza Vietnam 1194 Hemagglutinin (HA)	Adenoviral-vectored		NCT01806909	1	NIAID	Completed
	Hemagglutinin (HA)	Inactivated	DCB07010	NCT03293732	1	Advagene Biopharma Co., Ltd.	Completed
	AD07030	Inactivated	LTh(α K)	NCT03784885	2	Advagene Biopharma Co., Ltd.	Completed
	GelVac™ nasal powder H5N1	Inactivated H5N1		NCT01258062	1	Ology Bioservices	Completed
	EN41-FPA2 HIV			NCT01509144	1	PXTherapeutics	Completed
HIV	Ad4-mgag Ad4-Env150KN	Ad4-based		NCT01989533 NCT03878121	1	NIAID	Completed/ Recruiting
	Human Immunodeficiency Virus glycoprotein 140 (vaccine)	Glycoprotein 140	LTK63	NCT00369031	1	St George's, University of London	Terminated
	Vacc-4x	Peptides	Endocrine	NCT01473810	1	Oslo University Hospital	Completed
	MYM-V101	Subunit	virosome	NCT01084343	1	Mymetics Corporation	Completed
	Gam-COVID-Vac	Adenoviral-vectored		NCT05248373	1/2	Gamaleya Research Institute of Epidemiology and Microbiology	Not yet recruiting
COVID-19	AZD1222	Adenoviral-vectored		NCT05007275	1	Imperial College London	Recruiting
	AD17002	Subunit	LTh(α K)	NCT05069610	1	Advagene Biopharma Co., Ltd.	Recruiting
	MV-014-212	RSV-vectored		NCT04798001	1	Meissa Vaccines, Inc.	Recruiting
	DelNS1-nCoV-RBD LAIV	Influenza virus Vectored		NCT04809389	1	The University of Hong Kong	Active, not recruiting
	DelNS1-2019-nCoV-RBD-OPT1	Influenza virus Vectored		NCT05200741	1	The University of Hong Kong	Not yet recruiting
	ACM-001	Subunit	CpG	NCT05385991	1	ACM Biolabs	Not yet recruiting
	SC-Ad6-1	Ad6-vectored		NCT04839042	1	Tetherex Pharmaceuticals Corporation	Recruiting
	AVX/COVID-12 Vaccine	NDV Vectored		NCT05205746	2	Laboratorio Avi-Mex, S.A. de C.V.	Recruiting
	NDV-HXP-5	NDV Vectored		NCT05181709	1	Sean Liu	Recruiting

Disease	Vaccine Identification	Type	Adjuvant	ClinicalTrials.gov Identifier	Phase	Sponsor	Status
RSV	SeVRSV	Sendai Virus Vectored		NCT03473002	1	NIAID	Completed
	Ad26.RSV.pref	Ad26-vectored		NCT03334695	2	Janssen Vaccines and Prevention B.V.	Completed
	RSV001	PanAd3-RSV		NCT01805921	1	ReiThera Srl	Completed
Ebolavirus Zaire Glycoprotein	HPIV3/ Δ HNF/EbovZ GP	HPIV3-vectored		NCT03462004	1	NIAID	Suspended
Allergen	CYT005-AllQbG10		Immunomodulatory principle (QbG10)	NCT00293904	1	Cytos Biotechnology AG	Completed
Anthrax	BW-1010	Recombinant Anthrax Vaccine	Nanoemulsion Adjuvanted	NCT04148118	1	BlueWillow Biologics	Completed
Norwalk	Norwalk VLP Vaccine		VLP	NCT00806962	1	LigoCyte Pharmaceuticals, Inc.	Completed
Cholera	Cholera Toxin B Subunit (CTB)	Subunit		NCT00820144	1	Centre Hospitalier Universitaire de Nice	Completed
Tuberculosis	Ag85B-ESAT6 fusion protein H1	Subunit	LTK63	NCT00440544	1	St George's, University of London	Terminated

Nazálne atenuované vakcíny

Disease	Vaccine Identification	ClinicalTrials.gov Identifier	Phase	Sponsor	Status
Pertussis	BPZE1	NCT01188512 NCT02453048	1	Inserm	Completed
	Vaccine GamLPV	NCT04036526	1/2	Gamaleya Research Institute of Epidemiology and Microbiology	Unknown
	BPZE1	NCT03541499	2	NIAID	Completed
	BPZE1	NCT03942406 NCT05116241	2	ILiAD Biotechnologies	Completed/Recruiting
COVID-19	COVI-VAC	NCT05233826 NCT04619628	1	Codagenix, Inc.	Active, not recruiting
RSV	RSV ΔNS2/Δ1313/I1314L	NCT03227029 NCT03102034 NCT02794870 NCT02952339 NCT03916185 NCT03422237 NCT03099291 NCT04520659 NCT03596801 NCT03387137 NCT01968083 NCT01852266 NCT02237209 NCT01893554 NCT01459198	1/2	NIAID	Completed/Recruiting/ Active, not recruiting
	D46/NS2/N/ΔM2-2-HindIII				
	RSV LID ΔM2-2 1030s				
	RSV 6120/ΔNS1				
	RSV 6120/F1/G2				
	RSV 6120/ΔNS2/1030s				
	RSV cps2 Vaccine				
RSV MEDI ΔM2-2					
	MV-012-968	NCT04227210	1	Meissa Vaccines, Inc.	Recruiting
	RSV vaccine formulation 1	NCT04491877	2	Sanofi Pasteur, a Sanofi Company	Recruiting
Parainfluenza Virus Diseases	rHPIV1 84/del170/942A Standard Dose HPIV2 rHPIV3cp45 HPIV3/ΔHNF/EbovZ rB/HPIV3 HPIV3-EbovZ GP	NCT00641017 NCT01139437 NCT01021397 NCT03462004 NCT01254175 NCT00366782 NCT00308412 NCT02564575	1	NIAID	Completed
RSV and PIV3	MEDI-534	NCT00345670 NCT00493285 NCT00686075	1/2	MedImmune LLC	Completed

Disease	Vaccine Identification	ClinicalTrials.gov Identifier	Phase	Sponsor	Status	
Influenza	H2N3 MO 2003/AA ca Vaccine Live-attenuated H7N9 A/Anhui/13 ca influenza virus vaccine Live Influenza A Vaccine H7N3 (6-2) AA ca H9N2 (6-2) AA ca H2N2 1960 AA ca H6N1 Teal HK 97/AA Influenza A H7N7 H5N1 (6-2) AA ca	NCT01175122 NCT01995695 NCT02251288 NCT02151344 NCT00516035 NCT01854632 NCT00853255 NCT00380237 NCT00722774 NCT00734175 NCT00922259 NCT00110279 NCT01534468 NCT00488046	1/3	NIAID	Completed	
	SIIL LAIV cH8/1N1 LAIV LAIV H7N3	NCT01625689 NCT03300050 NCT01511419	1/2	PATH	Completed/Recruiting	
	GHB16L2	NCT01369862	1/2	AVIR Green Hills Biotechnology AG	Completed	
	CAIV-T UniFluVec	NCT00224783 NCT00192309 NCT00192413 NCT04650971	1/2/3	MedImmune LLC	Completed	
	A/17/CA/2009/38 (H1N1)	NCT01666262	1/2	Mahidol University	Completed	
	Lactobacillus rhamnosus	NCT00620412	1	Tufts Medical Center	Completed	
	Human metapneumovirus	rHMPV-Pa vaccine	NCT01255410	1	NIAID	Completed
	Meissa	MV-012-968	NCT04690335	2	Meissa Vaccines, Inc.	Completed
	Sendai virus	Sendai virus vaccine	NCT00186927	1	St. Jude Children's Research Hospital	Active, not recruiting

Dynamika SIgA u „naivných“ osôb (príklad chrípka)

- SIgA sa objavujú na 5. deň po infekcii
- koncentrácie v nosovej laváži sa rýchlo zvyšujú až do 7. - 10. dňa po infekcii, keď dosiahne plató
- **lokálna imunitná odpoveď IgA pretrváva počas 3 - 5 mesiacov**
- potom sa postupne znižuje a **do 6 mesiacov sa vracia na úroveň pred imunizáciou**

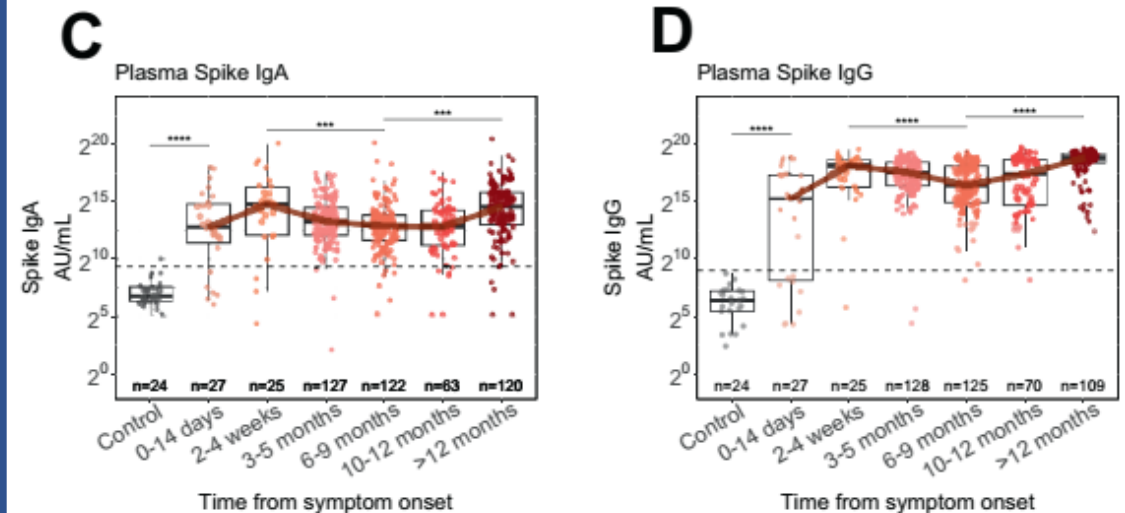
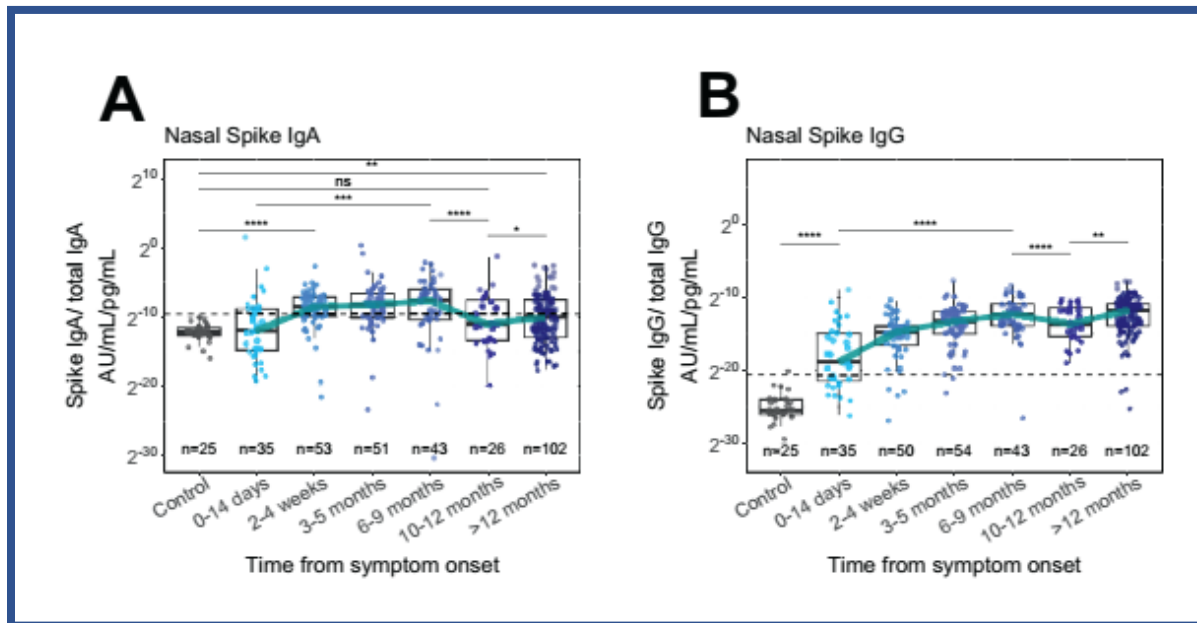
Ochrana pred koronavírusmi nie je dokonalá – reinfekcie sú charakteristické aj po prirodzenom prekonaní !

Slizničná imunita klesá po prirodzenej infekcie TIEŽ !

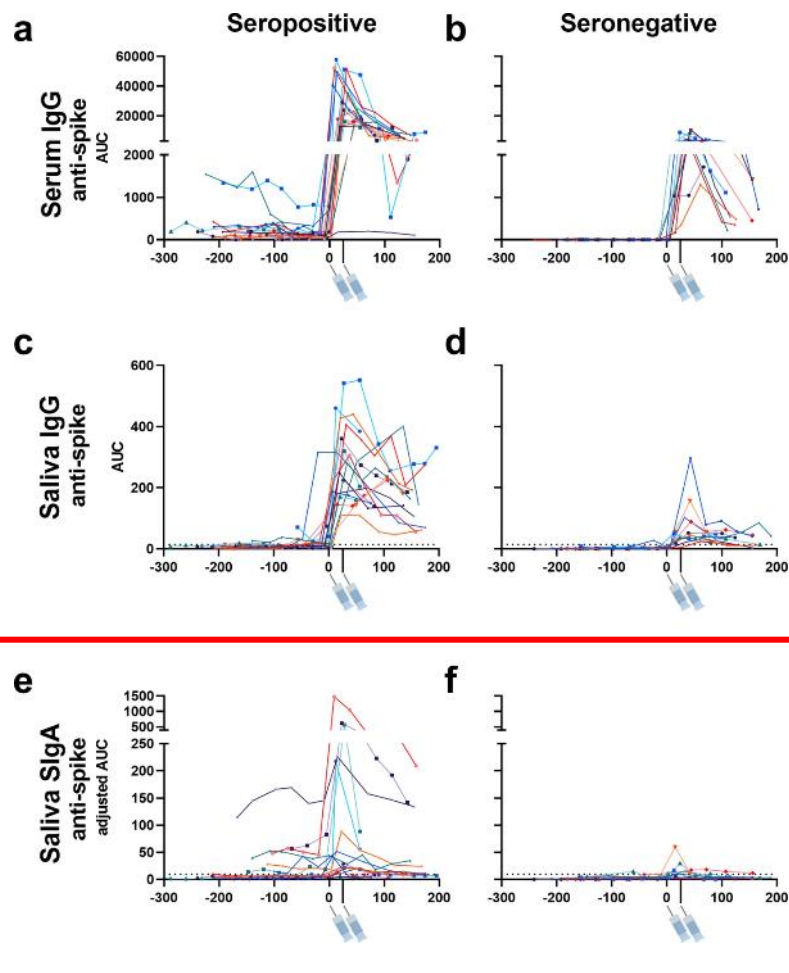
IgA protilátky v nazálnych sekrétoch klesajú po 9 mesiacoch a ani očkovanie ich nezvýši

nosový sekret

plazma

Očkovanie mRNA vakcínou proti SARS-CoV2 a SIgA v slinách

mRNA vakcinácia zvyšuje SIgA v slinách iba u prekonaných pacientov

Sano, K., Bhavsar, D., Singh, G. et al. SARS-CoV-2 vaccination induces mucosal antibody responses in previously infected individuals. *Nat Commun* 13, 5135 (2022). <https://doi.org/10.1038/s41467-022-32389-8>

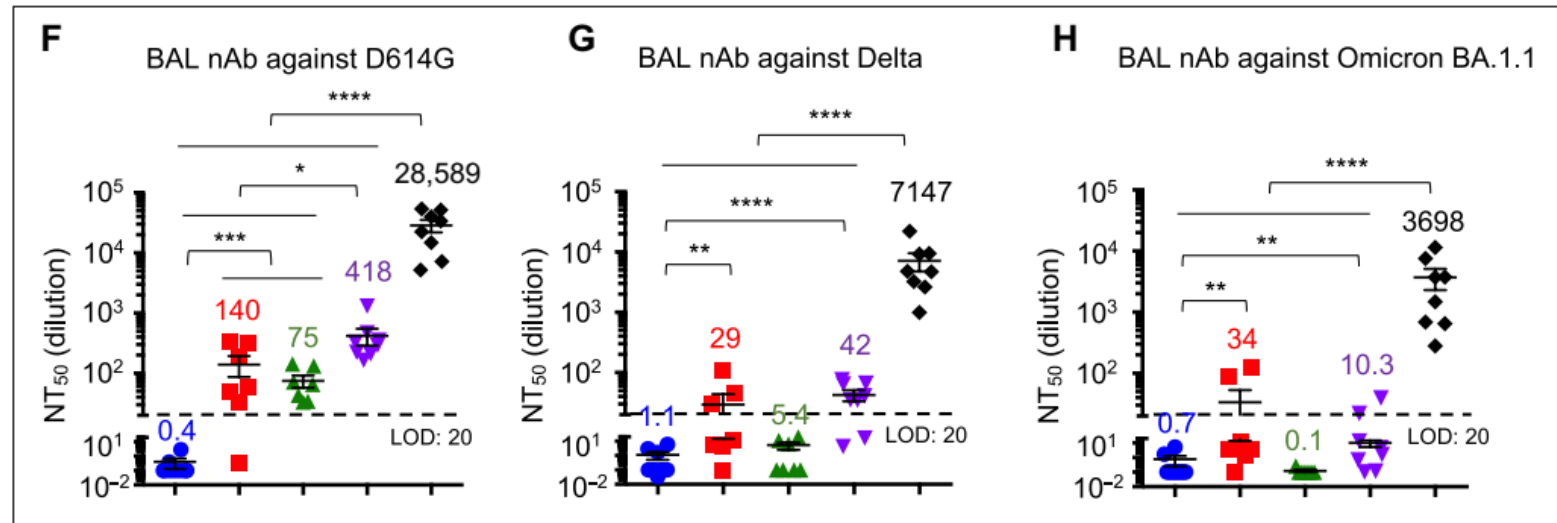
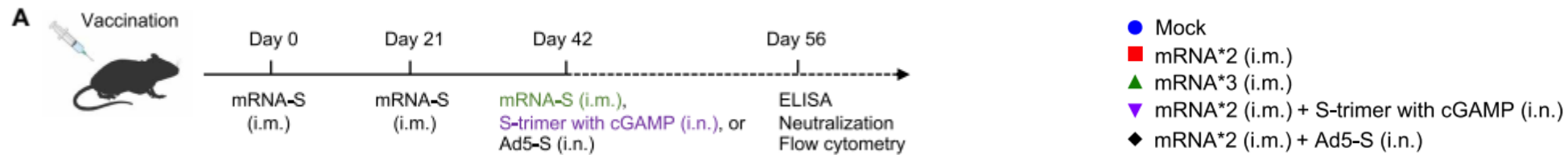
Nazálne vakcíny proti SARS-CoV-2

Table 1. COVID-19 nasal vaccine candidates in clinical trials

Type of vaccine	Name of vaccine	Developer/manufacturer	Route of administration ^a	Clinical trial Phase	Clinical trial number
Viral vector (Replicating)	DelNS1-2019-nCoV-RBD-OPT1	University of Hong Kong; Xiamen University; Beijing Wantai Biological Pharmacy	IN	3	ChiCTR2100051391
Viral vector (Replicating)	NDV-HXP-S	Sean Liu, Icahn School of Medicine at Mount Sinai	IN/IM	2/3	NCT05354024
Inactivated	AVX/COVID-12-HEXAPRO	Laboratorio Avi-Mex	IM or IN	2/3	NCT05205746
Viral vector (Non-replicating)	CVXGA1	CyanVac LLC	IN	1	NCT04954287
Viral vector (Non-replicating)	BBV154/INCOVACC	Bharat Biotech International Limited	IN	3	CTRI/2022/02/040065
Viral vector (Non-replicating)	Covishield/ChAdOx1	University of Oxford/AstraZeneca	IN	1	NCT04816019
Live-attenuated	COVI-VAC	Codagenix; Serum Institute of India	IN	3	ISRCTN15779782
Live-attenuated	MV-014-212	Meissa Vaccines, Inc.	IN	1	NCT04798001
Protein subunit	CIGB-669	Center for Genetic Engineering and Biotechnology	IN	1/2	RPCEC00000345
Protein subunit	Razi Cov Pars	Razi Vaccine and Serum Research Institute	IM and IN	3	IRCT20201214049709N3
Protein subunit	ACM-001	ACM Biolabs	IN/IM	1	NCT05385991

Napodobnenie hybridnej imunity (Budúcnosť očkovania proti COVID-19 ?)

systemové mRNA vakcíny i.m. + sliznicové nazálne (živé) vakcíny (1x ročne ?)

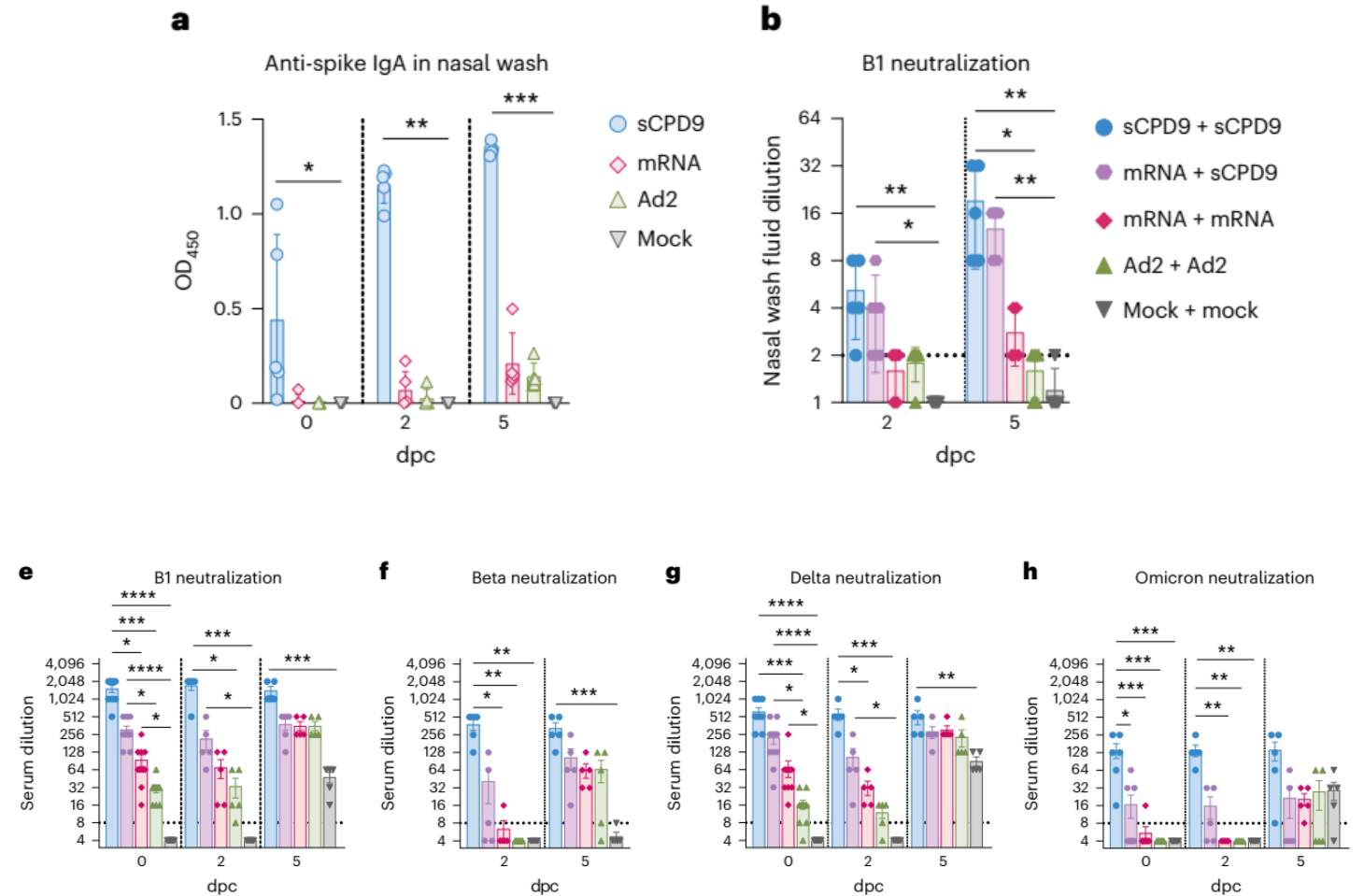
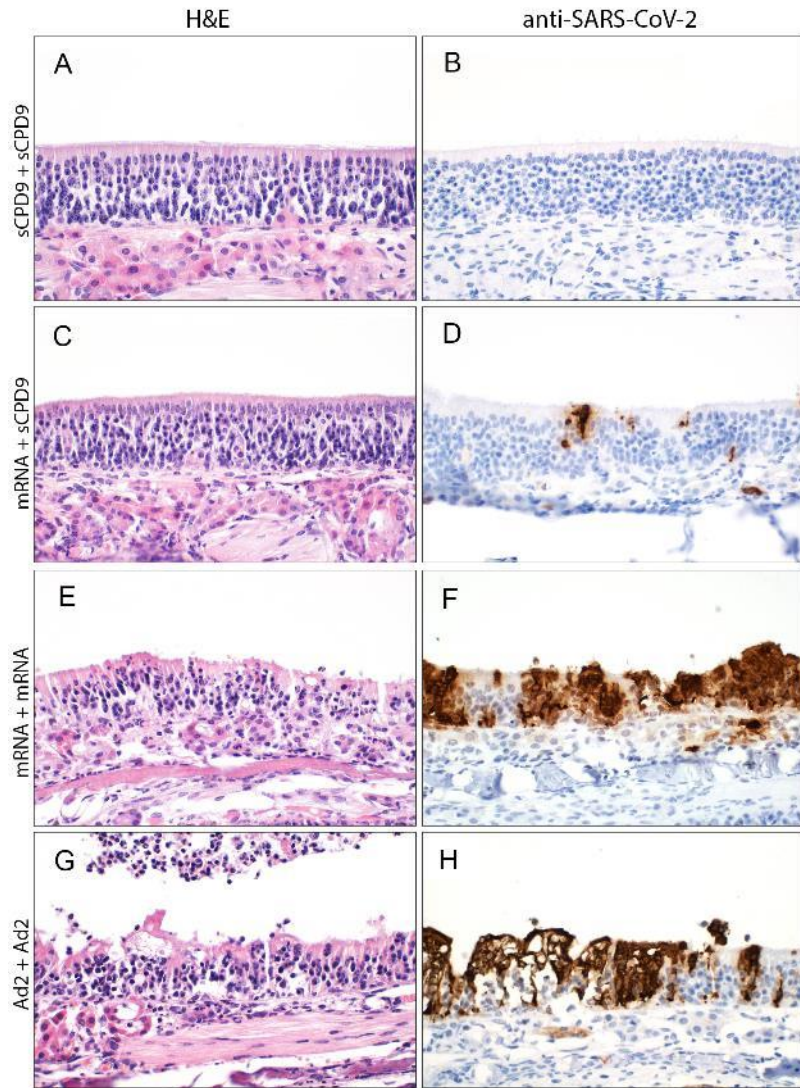

Unikátny fenomén: Skrížená ochrana pri nazálnych vakcínach

- živá oslabená nosová vakcína proti chrípke FluMist, schválená v roku 2003, zaznamenala širokú ochrannú účinnosť proti infekcii tromi subtypmi vrátane chrípky A/Texas/36/91 (H1N1), chrípky A/Shangdong/9/93 (H3N2) a chrípky B/Panama/45/90
  - napriek **nižším protilátok inhibície hemaglutinácie v sére** ako u účastníkov, ktorí dostali trivalentnú inaktivovanú vakcínu proti chrípke I.M.
  - **skrížená ochrana nevykazovala žiadnu koreláciu so systémovo indukovanými titrami IgG protilátok**

Podobný fenomén sa týka aj skúmaných slizničných COVID-19 vakcín, čo je veľmi žiaduci jav

Živá atenuovaná SARS-CoV2 intranazálna vakcína na báze sCPD9

Proces atenuácie SARS-CoV-2 na sCPD9

Systém sCPD9 bol vytvorený prostredníctvom deoptimalizácie kodónových párov (CPD), tiež známej ako syntetický inžiniering atenuácie vírusov (SAVE)

stratégie ktorá umožnila rýchle a vysoko účinné oslabenie rôznych RNA vírusov

Cieľom CPD je navrhnúť vírusové gény so zvýšeným počtom kodónových párov, ktoré sú štatisticky nedostatočne zastúpené (suboptimálne) v genóme hostiteľa, pretože:

- nedostatočne zastúpené kodónových párov znižuje produkciu proteínov rekódovaných génov
- môžu byť silnejšími stimulátormi vrodenej imunitnej odpovede zmeneného nukleotidového zloženia kódovanej RNA
- **vírus je stabilný a nemení sa**

C

original sequence: GGT-TTA-CAT-CTA-CTG-ATT-GGA-CTA-GCT-AAA-CGT-TTT-AAG-GAA-TCA-CCT-
recoded sequence: GGG-TTA-CAT-TTA-CTT-ATA-GGG-TTA-GCT-AAA-AGA-TTT-AAA-GAA-TCA-CCA-
protein sequence: Gly-Phe-His-Phe-Leu-Ile-Gly-Leu-Ala-Lys-Arg-Phe-Lys-Glu-Ser-Pro-

Záver

- intranazálne vakcíny indukujú
  - systémové IgG a systémovú bunkovú imunitu
  - lokálne SIgA protilátky v dýchacích cestách, GIT-e a v urogenitálnom trakte
- okrem redukcie úmrtí a závažných priebehov (IgG) zabraňujú samotnej infekcii a prenosu (SIgA)
- sú flexibilnejšie – zdá sa, že zabezpečujú aj skríženú ochranu
- majú výhodnú logistiku

d'akujem za pozornosť